

Nr 616

Av herr **Holmberg**, om nya bestämmelser för producentbidrag, m. m.

Sedan 1947 har det pågått en ständig strid om utformningen och tillämpningen av bestämmelserna om producentbidrag. För dem som föresatt sig att i s. k. rationaliseringssyfte driva i väg tiotusentals småbrukare från deras nuvarande sysselsättning utan att samtidigt tillförsäkra dem trygg inkomst och drägliga familjeförhållanden på annat sätt, har försämringen av producentbidragen blivit ett av medlen för att uppnå detta syfte.

Den kommunistiska gruppen har hela tiden motsatt sig dessa metoder. Enligt vår mening bör statsmakternas åtgärder i samband med den oundvikliga rationaliseringen av jordbruket och förändringarna i övrigt av förhållandena på landsbygden vara av helt annat slag än de påtryckningar som nu sker för att *tvinga* småbrukarna att lämna sina gårdar. Vi har bl. a. framhållit behovet av att på landsbygden i allmänhet men framför allt i Norrland förlägga nya industrier till sådana områden, där det även utan statsmakternas påtryckningar försiggår en ständig flyttning från landsbygden till tätorterna. Till dess så skett måste olika slag av åtgärder till stöd för småbrukarna vidmakthållas och förbättras för att bereda dem något så när rimlig inkomst även under den tid deras enda försörjningsmöjlighet är arbetet på småbruk och tillskott genom skogsarbete m. m.

Allt tal om att jordbrukets utövare skall beredas likställighet med andra befolkningsgrupper blir verklighetsfrämmande och cyniskt, när man såsom nu utgår ifrån att det i första hand skall genomföras en *försämring* för småbrukarna, så att en betydande del av dem blir tvingad att lämna sina jordbruk — bl. a. för att det därigenom skall bli möjligt att ”plantera skog på en del av den odlade jorden” vilket angivits som en del av statsmakternas jordbrukspolitiska målsättning.

Vi kommer aldrig att godkänna detta betraktelsesätt, och därför motsätter vi oss också försämringen av producentbidragen och andra åtgärder som avsetts vara ett stöd för småbrukarna.

Redan vid behandlingen av dessa frågor vid 1947 års riksdag gjordes från godsägarhåll en attack mot producentbidragen. Då blev emellertid bestämmelserna avsevärt bättre än vad regeringen föreslagit, därför att utskottet och riksdagsmajoriteten stödde kommunisternas förslag på några väsentliga punkter, bl. a. genom att slopa den föreslagna inkomstgränsen och ändra bidragsskalan till förmån för småbrukarna.

Vid 1952 års riksdag blev det däremot framgång för godsägare och storfinans som har intresse av att ruinerade småbönder skall stå till förfogande

som lejd arbetskraft i stället för att uppträda som självägande jordbrukare. De sedan 1952 gällande bestämmelserna om producentbidrag har inneburit en avsevärd inkomstminskning för småbrukarna, vilket framgår därav att jordbruksministern i år anser sig kunna föreslå en ytterligare begränsning av anslagsbeloppet ned till 45 miljoner kronor jämfört med 74 miljoner kronor år 1947. Denna stora minskning av stödet åt småbrukarna enbart på denna post framstår såsom särskilt orimlig, om man också tar hänsyn till den penningvärdeförsämring som skett sedan 1947 samt de svåra hemsökelser som drabbat hundratusentals småbrukare genom de senaste årens skördeskador.

Det kan måhända riktas berättigad kritik mot vissa detaljer även i 1947 års riksdagsbeslut i denna fråga, men de då fastställda bestämmelserna var dock ur småbrukarnas synpunkt så avsevärt bättre än de nuvarande, att en återgång till de förstnämnda skulle utgöra ett stort framsteg för de sämst ställda bland jordbrukets utövare.

Under hänvisning till vad som sålunda anförts föreslår jag,

att riksdagen beslutar att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till innevarande riksdag om nya bestämmelser för producentbidrag i huvudsaklig överensstämmelse med 1947 års riksdagsbeslut i denna fråga

samt att till producentbidrag för vissa innehavare av mindre jordbruk anvisa 74 000 0000 kronor.

Stockholm i januari 1956

Helmer Holmberg

Nr 617

Av herr **Persson** i Norrby, om åtgärder för att stimulera samarbete mellan mindre skogsägare för gemensamma skogligen åtgärder m. m.

(Lika lydande med motion nr 479 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1956

Per Persson
i Norrby